

Hevur tú ein spurning ella onkran trupulleika, sum tú kundi ynskt tær at fingið viðgjordan í hesum teiginum.

Spyr Sosialin

Skriva til: Sosialurin, postsmoga 76, 3800 Argir. Merk brævbjálvan »Spyr Sosialin«.

Læknin:

Upplýsing um heiluvág

Tá ein fær útvega heiluvág eftir læknaávising, stendur á etikettini, við fáum orðum, hvussu sjúklingur skal nýta hann.

Hetta er bert orð í telegramstili, sum vanlig fólk neyvan skilja nóg av.

Er tað ikki gjørligt hjá læknanum at skirva, hvat heiluvágur er fyri, og hvat árin ein møguligakann fáa av at nýta hann?

Tað er mangan so, at tú goymir heiluvág í longri tíð, og um tú eitt ár seinni skal nýta hann, so hevur tú gloymt, hvat tað var fyri.

Hevði tað ikki verið meiri hóskandi, at brúkarin varð betur upplýstur um, hvat hann tók av slikum?

O.

Tygum hava púra rætt í hesi áskodan, og nú er eisini komin nýggj reglugerð fyri reseptskriving, sum ger tað møguligt, at skilað til, hvat fyri sjúk heiluvágurin skal nýtast móti, umframt hvussu nógur eigur at vera tíkið um dagin.

Tað vil tó verða ógjørligt í hvørjum fori at skriva oll tæy hjáárin, sum

kunnu koma av at taka heiluvágin. Hesin virkar so ymiskt frá menniskja til menniskja.

Einasta gongda leiðin í hesum fori er, at um ein kennir seg ávirkaðan á óvanligan hátt av heiluvág, so tosa við læknan og spyr um tað er eitt tilætlað ella tilvildarligt hjáárin.

MS.

Sálarfrøðingurin:

Tablettir móti bangils

Eg havi fingið nakrar tablettir frá læknanum, ti eg av og á fái slíkt bangils, at eg ikki kenni meg tryggan nakra staðni.

Tá eg samstundis eri bangin fyri at taka tablettir yvirhøvar, so vil eg fegin vita, um slikar kunnu gera, at eg verði bundin av teimum?

Viðmerkjast skal tó, at tablettirnar hjálpa væl, tá eg taki tær. Men um tær ein penan dag ikki virka longur, skal eg so hava sterkari tablettir?

Bangin

Eftirsum tablettirnar vísa seg at hjálpa tygum væl móti herviligum bangils, eiga tygum fyrbils at sláa tygum til tols við tað, men

samstundis eiga tygum, tá komið er yvir tað ringasta, at umhuga, hvat møgulega býr aftan fyri slíkt bangils. Tað er nevniliga soleiðis, at tann nógvi nervaheiluvágurin bert í fáum forum virkar á sjálva sjúkuorsokina, men í staðin linnar um og kámar samstundis burtur skjueyðkenni (symptomir).

Hetta kann, so sum tygum frykta fyri, bera í sær, at tablettir, sum í byrjanini virkaðu væl, sum frálidur tykjast so mikið veikar, at neyðugt er at taka meira ella annop slag av tablettum.

Men kortini skal verða lagt afturat, at nýttar við skili eru nevntablettir ógvuliga hentar at taka til, tá á stendur, ti oll fólk kunnu koma út fyri einum-hvørjum, sum tæy ikki klára at stinga upp fyri í lotuni, og hóast ein hveppist við, so er tað so, at tað finnst fólk, sum í langt áramál stóðugt hava etið rættuliga fitt av nerva-tablettum uttan at tað hevur fingið itokiligar avleiðingar fyri tæy.

At enda skal verða lagt afturat, at tað sjálvsagt finst nervalmedicin, sum virkað beinleiðis inn á líkamlig viðurskifti, sum eru í ólagi og elva til sjúkuna, og sostatt kunnu slík fólk illa vera medicinið fyruttan.

Sjálvt um mær hevði dámað best, um tygum virkin sjálvi fóru undir at kanna orsokirnar til



Eyðun Joensen, sálfrøðingur



Marjun Sigurdsdóttir, sálfrøðingur



Marner Simonsen, lækni



Turið Debes Hentze, lögfrøðingur

tygara bangils og megnaðu at fyrirbyrgja hesum áridum uttan hjálp av tablettum, so noyðist eg fyrbils at ráða tygum til at halda tygum til ráð og vegleiðing læknans og akta hann.

EyJo

Lögfrøðingurin:

Um trygging av bilum

Nú kavin hevur verið nógur og ein skal á Öyggiarvegin hvønn dag á ferð til arbeiðis, hevði verið gott at vita eitt sindur um hvør rindar skaðar, sum standast í háliku.

Lat meg royna við tveimum dønum: Fyrsta er, at eg seti bilin frá mær á Öyggiarvegunum (forsvarliga, haldi eg), ti tað er ov hált at koyra.

Eg sleppi oman til Havnar við oðrum bilum. Tá eg eri komin á arbeiðsplássið, ringi eg til mannin, og biðji hann fara eftir bilinum.

Tá maður min kemur til bilin, er hann ákoyrdur og hevur fingið ein skaða upp á 10.000–15.000 krónur. Bilurin er tryggjaður við bæði ábyrgd- og kasko-trygging, men eg fái ikki at vita, hvør hevur koyrt á bilin.

Annað dømi er, at eg

bakki á ein bil, sum stendur stillur. Hann fær ein skaða upp á umleið 4.000 krónur.

Bilurin er bæði ábyrgdar- og kasko-tryggjaður, meðan min bilur bert er kasko-tryggjaður.

I báðum forum hava bilarnir koyrt í fyra til seks ár, uttan at gera nakran skaða.

Hvør skal gjalda skaðarnar og fer bonus av teimum ákoyrdu bilunum? Eg takki fyri svarið.

M.

Ferðslulógin hevur ikki serligar reglur um koyring og parkering í kava. I góðum ella vánaligum koyrilíkindum er grundreglan tann sama.

— Nevniliga at koyrast skal við fyriliti og ansni. Hetta hevur sjálvandi við sær, at jú verri koyrilíkindini eru tess meiri av ansni og fyriliti verður kravt av tí koyrandi.

Teir báðir spurningarnir tygum seta mær skulu sostatt svarast samsvarandi vanligum ferðslureglum.

Hava tygum sett bilin frá tygum á Öyggiarvegunum á lógligan hátt við vardingartrykanti o.s.fr. hava tygum ikki ábyrgdina av skaðanum sum hendir, tá bilur tygara verður ákoyrdur.

Ábyrgdartryggingin hjá hinum bilinum eigur at gjalda. Verður hesin bilur

ikki funnin er eingin ábyrgdartrygging sum kann gjalda og verður tað tí tygara skrokkttrygging (kasko) sum tekur við og rindar skaðan, um tygum hava eina slíka.

Hin spurningur tygara kann svarast á sama hátt — tryggingin hjá tí sum hevur ábyrgdina av skaðanum skal rinda til hin. Um so er, at tygum hava ábyrgdina av skaðanum skulu tygum ella ábyrgdartrygging tygara endurgjalda hinum fyri skaðan, men skaðan á tygara eigna bil fáa tygum í slíkum fori bert endurgolanan frá tryggingini við frádrátt av sjálvs-ábyrgd t.d. 25 pst., um bilur tygara eisini er kasko-tryggjaður.

Um tygum hava ábyrgdina av einum skaða og tryggingin rindar antin av ábyrgdartrygging tygara (til hin ákoyrda) ella av skrokkttrygging tygara (til tygum sjálvan) so missa tygum bonus, avsláttur, tygum hava.

Eru tygum komin á lægsta avsláttarstig t.v.s. hava tygum koyrt skaðafritt í seks ár, so kunnu tygum tó gera ein skaða uttan at missa bonus, um tygum síðani koyra skaðaleyst í tvey ár. Hetta seinasta er tó bert galdandi fyri persónbilar í privatari nýtslu.

Turið

Undirskriftsinnsavning í A. I. Føroya deild



Amnesty International Føroya deild fer nú undir tiltøk, sum skal vekja áhugan millum fólk, at arbeiða innan felagskapin.

Hóast limatalið er stórt,

so eru frameftir enn ikki nóg nógur, sum luttaka aktivt í arbeiðnum innan felagið.

Arsaðalfundur felagsins verður 23. mars kl. 20 á Hotel Hafnia.

AI er í ferð við at skipa fyri eini heimsumfatandi innsavning av undirskriftum fyri at styðja kravið um náðing av samvitskufangum.

Eisini Føroya deild er við í hesum tiltakinum. Listar hava ligið frammi á stovnum ymsastaðni, men nú hevur felagið sent ein undirskriftslista til allar limirnar við áheitan um at fáa fólk at skriva seg á listan, so flest møguligt fáa møguleikan at verða við í tiltakinum.

Áheitanin

Amnesty International Føroya deild skipar fyri undirskrifts innsavningini við hesum:

Túsundtals menn og kvinnur um allan heim sita í fongsl vegna politiska ella átrúnaðarlíga sannføring. Önnur vegna húðarlit ella etniskan uppruna.

Hetta eru samvitskufangar — eingin teirra hevur nýtt vald ella elvt til valdsgerðir.

Eingin teirra átti at sitið í fongsl. Tað er brot á mannarættindi, at tæy eru sett fóst og revsað fyri sannføring ella uppruna sin. Tæy attu at verið treytaleyst leyslatin.

Vit biðja um

At allir samvitskufangar í øllum londum verða náðaðir.

Vit trúgva, at ein tilíki náðing, styðjað av Sameindu Tjóðum og lýst av øllum ríkisstjórnunum, er møgulig og eitt stig fram móti at seta í verk lógarreglurnar í ST-sáttmál-

anum og Heimsyvirlysing ST um mannarættindi.

Vit seta fram hesa áheitan við teirri sannføring, at mannarættindi og friður eru óloysiliga samanbundin. Um allir samvitskufangar vórðu leyslatin, hevði tað hjálpt til at skapað álít landanna millum og fram grundleggjandi frælsisrættindi. Tað hevði okk virðingina fyri mannarættindum um allan heim og harvið tryggjað stóð við undir rættvís, frælsi og friði.

Henda áheitan er galdandi fyri allar samvitskufangar, sum Amnesty International hevur adopterað, og annars oll, ið av røttum kunnu kallast samvitskufangar. Áheitanin verður lögð fyri formannin fyri aðalfund Sameindu Tjóða og allar stjórnarleiðarar, verður upplýst í Amnesty International Føroya deild.

dag.

um nøvn

Eykaaðalfundur

Ungmannafelagið Samljoð í Skopun hevur á eykkaðalfund sunnudagin 13. mars valt nýggja nevnd.

Nevndin skipaði seg beinanvegin og eru hesi:

Jakup Fróði Djurhuus, formaður, Viggo Vatnsdal, næstformaður, Billa Krabenhof, Hildigun Poulsen.

Tiltakslimir eru: Torborg Joensen og Ingemann Krabenhof.

Aðalmál felagsins verður nú beinanvegin at fara undir at savna saman tilfar og pening, sum skal verða grundarlag undir bygging av nýggjum Ungmannafelagshúsi.